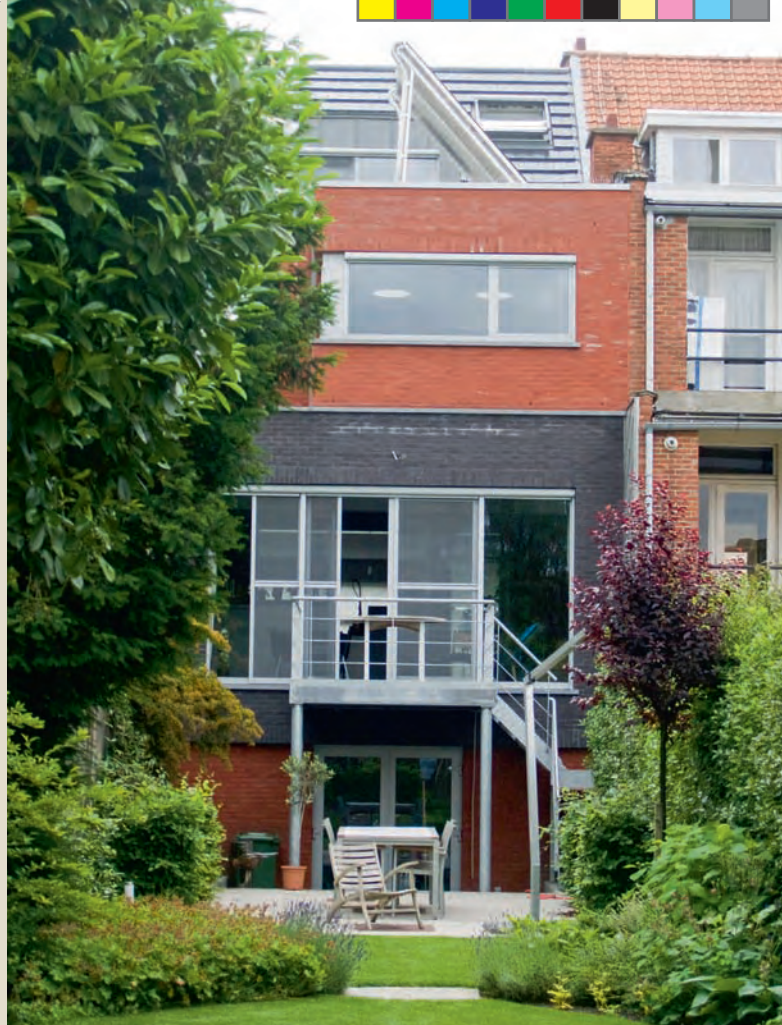

Het strakke rijhuis valt direct op tussen de gewone bakstenen buren. Foto's Debbie Debrouwere

Naast licht, oogsten Wout en Annick ook warmte van de zon. Foto's Debbie Debrouwere

LAGE-ENERGIERIJWONING DIE GEZIEN MAG WORDEN

In stijl van K129 naar K25

Bij accountantsdenk je al snel aan grijze muizen. Op de kleur grijs na, die alomtegenwoordig is in hun huis, is dit vooroordeel allerminst van toepassing op het gezin De Wachter uit Merksem. Hun strakke rijhuis valt direct op tussen de gewone bakstenen buren. Mijn fotografe en ik zijn benieuwd of het interieur even stijlvol is als de gevel doet vermoeden.

■ Sarah Grimonprez

De gevel is gekleed in een fraaie mix van blauwe hardsteen en zinkplaten. Een bordje 'Zonder Haat straat' belooft een warme ontvangst. Toch zijn zowel de voor- als de achterdeur voorzien van een grendel. Die dient echter niet zozeer om ongenode gasten te weren, maar vooral om het huis nog beter luchtdicht te krijgen. Achter de esthetische façade schuilt een technisch goed doordachte constructie.

Karakterloze jaren-50-woning

Eind jaren negentig staan Wout en Annick De Wachter voor de keuze om het huis van Wouts grootouders al

dan niet voor hun gezin in te palmen. Ze beslissen om het toch in de familie te houden en gaan op zoek naar inspiratie om de 'karakterloze jaren-50-woning', zoals onze gastvrouw haar noemt, op milieuverantwoorde wijze aan te pakken.

Tijdens de Openhuizedagen van de Bond Beter Leefmilieu (BBL), vandaag gekend onder de naam 'Open Klimaathuizen', komen ze in contact met het werk van wijlen VIBE-voorzitter architect Herman Remes. Zijn vormgeving spreekt hen niet direct aan, maar zijn visie blijft hangen. Annick en Wout schuimen vervolgens ettelijke nachten het internet af. Via het Energieforum van

de BBL (www.ecobouwers.be), komen ze in contact met VIBE-bouwpartners Hans Delannoye (HDCV) en Bart Humbeeck (@Home). Zij leveren de nodige raad, producten en diensten.

Koudebruggen vermijden als mantra

Hun architect, Schoonbaert & Partners, en de leverancier van de raamprofielen, niet echt ecologisch georiënteerde bouwpartners, kennen Annick en Wout via hun accountantspraktijk. Wanneer ze te kennen geven dat ze een ecologisch huis aspireren, verschijnt er een zonnepaneel op het voorontwerp. De isolatie in de muren en het dak blijft echter beperkt. Tijdens verdere besprekingen weten Wout en Annick hun ontwerper ervan te overtuigen meer isolatie te voorzien. De De Wachters zijn tevreden van hun keuze. "Erg belangrijk: zijn technische kennis zit goed. Bovendien kan hij die goed overbrengen naar de vaklui toe", pleit Annick.

Ook Wout en Annick hebben hun aannemers de les gelezen. Gelukkig wonen ze om de hoek van hun werf. Zo kunnen ze makkelijk een oogje in het zeil houden. En ook zelf heel wat werk verzetten. Dat spaart dure manuren uit. En je bent zeker dat alles gebeurt zoals je het wil. Ze hebben namelijk hun stokpaardjes. "Koudebruggen vermijden was destijds ons mantra", lacht Annick.

'Duurzaam bouwen'-prijs

Ook een goede luchtdichting en een dik pak isolatie noemt de vrouw des huizes echte aanraders. De meerkost om van vier naar tien centimeter isolatie in de buitenmuren te gaan, schat Annick op een 800 euro. Geld dat ze al recupereerden door de 'duurzaam bouwen'-prijs van Antwerpen Woonstad, ter waarde van 1000 euro, te winnen.

Op vlak van materiaalkeuze hebben de De Wachters wel wat toegevingen moeten doen. Om technische of stedenbouwkundige redenen. Zo zit er in de onderkant van de voorgevel resolschuimisolatie. Het volgens de NIBE-classificatie minst milieubelastende petrochemische materiaal, dat bovendien erg goed isoleert met kleine diktes. In dit geval noodzakelijk omdat de voorschriften geen grote overschrijding van de rooilijn toelieten. Niettemin is hun huis heel wat bio-ecologische materialen rijk: natuurgips en -verf, leem, baksteen, gipsvezelplaat, linoleum, papiervlokken enz.

De zon in huis

Annick geniet volop van de overvloedige lichtaanvoer door de diamantvormige 'sunpipes'. Veel goedkoper dan lichtstraten, geen doorlaat van koude of hitte en minstens zo licht. Naast licht, oogsten Wout en Annick ook warmte van de zon. De goede isolatielaag en centrale plaatsing van de zonneboiler beperken de leidingverliezen. Annick vertelt enthousiast over zonnige dagen met vriesweer, waarop hun thermische zonnepanelen de temperatuur van het water tot 50°C kunnen brengen. Goed op weg naar de 55°C waarop hun boiler is ingesteld.

Om oververhitting tegen te gaan, vervangen de De Wachters tijdens de warme maanden de warmtewisselaar in hun balansventilatie door een 'zomerbox'. Die heeft wel de vorm, maar niet de werking van zijn voorganger. "Dat werkt beter dan een ingebouwde 'bypass'. Die sluit immers nooit 100% af", geeft Wout me mee. Een grondbuis in de tuin (aardwarmtewisselaar) koelt of verwarmt hun aangevoerde ventilatielucht voor, al naargelang het seizoen. Wout: "Het debiet haalt dat van een airco natuurlijk niet, maar de zachte verkoeling in de zomer is continu en quasi gratis".

Energiezuinig studie-object

De inspanningen en investeringen renderen. Wout en Annick zijn de trotse bezitters van een woning met een K-waarde van 25. Een opmerkelijk verschil met de K129 die het vroeger was. Als we de student die hun huis als onderwerp nam voor zijn eindwerk rond energie in de woning mogen geloven. Ze hebben er dan ook alles aan gedaan om zowel energiezuinig als comfortabel te kunnen wonen.

Dit jaar is al de vijfde keer dat de De Wachters zelf hun huis openstellen voor de Open Klimaathuizen. "Zo kunnen we laten zien dat een milieuverantwoord huis geen lemen hut hoeft te zijn", aldus Annick. Volgende week komen er alweer bezoekers langs, van het Ecohuis Antwerpen. Het moment voor Annick om demonstratief de vuile filter van hun balansventilatie te vervangen.

Tijdens het Open Klimaathuizen-weekend kunnen bezoekers zien dat een milieuverantwoord huis geen lemen hut hoeft te zijn. Foto Debbie Debrouwere

KOMT DAT ZIEN

Wie deze geslaagde verbouwing met eigen ogen wil bekijken, kan langskomen in het weekend van 8 en 9 november. Schrijf je in op www.openklimaathuizen.be
Een blik op het bouwproces in een mooie fotoreportage met verhelderende uitleg, vind je op de bouwblog van de De Wachters: www.dewachter.org/Bouw

Annick geniet volop van de overvloedige lichtaanvoer door de diamantvormige 'sunpipes'. Foto's Debbie Debrouwere

TECHNISCHE FICHE

ALGEMENE GEGEVENS

Architect: Architectenbureau Schoonbaert & Partners bvba

Bouwheer: Wout De Wachter en Annick Van Herck

Bouwjaar: 1952

Jaar en duur verbouwing: 2005, 2 jaar

Bereikbaarheid openbaar vervoer:

bus op 169 meter, tram op 536 meter

Oriëntatie gevels: voorgevel op oosten; achtergevel op westen

Oppervlakte: bebouwd 107 m²; bewoonbaar 255 m²

Budget: 337.000 euro (excl. aankoop grond en woning)

OPBOUW & MATERIAALGEBRUIK (VAN BUITEN NAAR BINNEN)

Soort constructie: rijwoning in baksteen met spouwmuur

Buitenwanden:

- voorgevel grondniveau tot 1ste verdiep:

blauwe steen; 4 cm resolschuimisolatie*;

binnenspouwblad in baksteen; leembepoistering; natuurgips; natuurverf

- voorgevel 1ste verdiep tot dakgoot: zink*;

10 cm rotswolisolatie; binnenspouwblad in baksteen; leembepoistering; natuurgips; natuurverf

- achtergevel: buitenspouwblad in baksteen; 10 cm rotswolisolatie; binnenspouwblad in baksteen; natuurgips; natuurverf

Binnenmuren:

baksteen; leembepoistering; natuurgips;

natuurverf. Deels cellenbeton, deels

gecementeerde houtwolplaat (voor muurverwarming), deels gipsvezelplaat

Vloeren:

linoleum; chape op vloerverwarming;

9 cm polystyreenisolatie (3 cm boven verwarmde ruimten); beton of betonwelfsels

Ramen:

thermisch onderbroken aluminium* kaders.

Verbeterd dubbel glas (U-waarde 1,1 W/m²K)

Daken:

- plat dak: kiezelballast; EPDM; 20 cm rotswolisolatie; beton

- hellend dak: kleipannen; pan- en tengellatten;

houtvezel onderdakplaat; 30 cm papiervlokkenisolatie in onbehandelde houtstructuur; damprem; gipsvezelplaat; natuurverf

ENERGIE

Isolatiepeil: K 25 - E59

Hoofdverwarming: condenserende en modulerende gasketel (4,2 tot 13 kW)

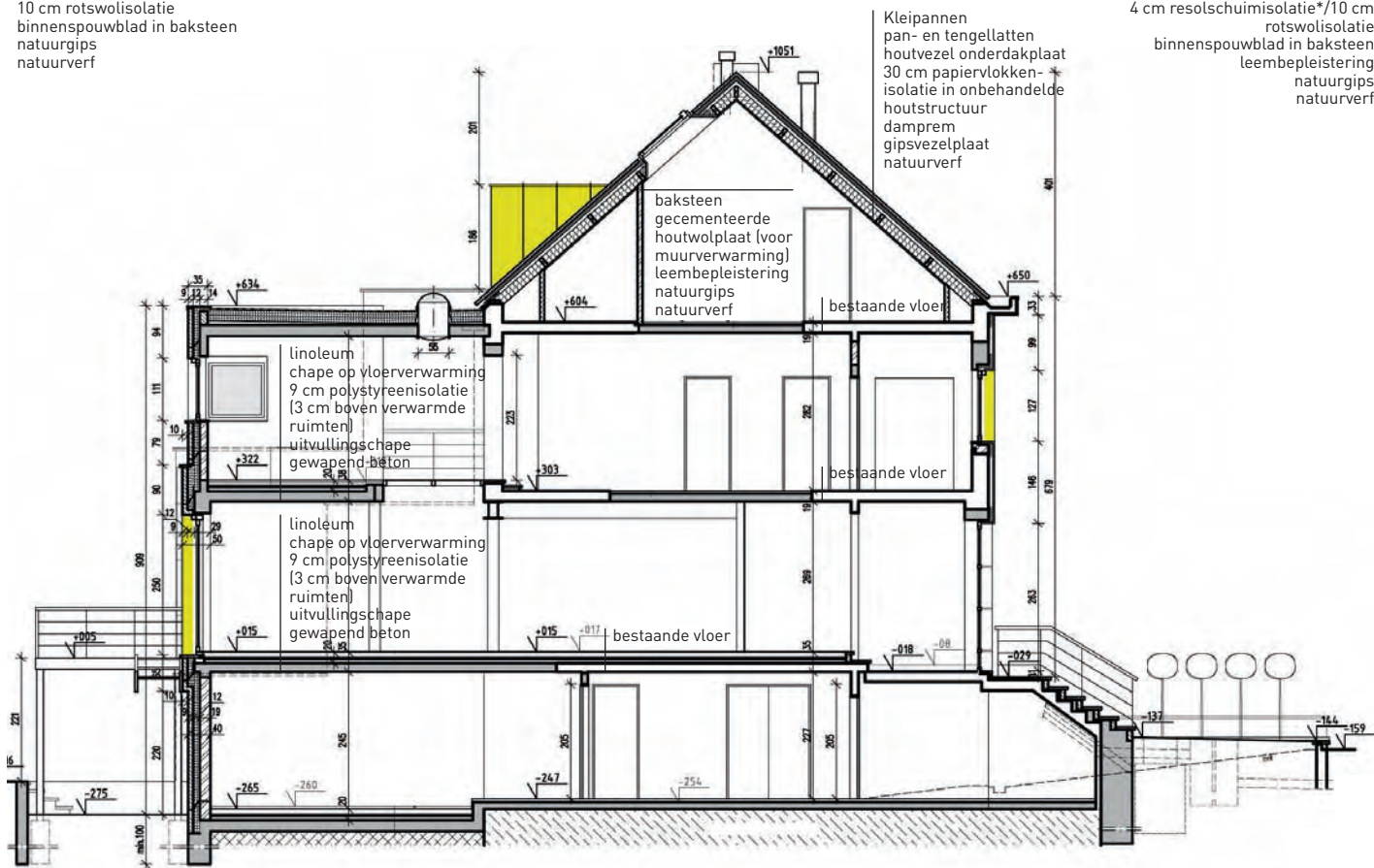
Koeling: balansventilatie met grondbuis en

westen
tuinkant

Achtergevel
buitenspouwblad in baksteen
10 cm rotswolisolatie
binnenspouwblad in baksteen
natuurgips
natuurverf

oosten
straatkant

Voorgevel
blauwe steen/zink*
4 cm resolschuimisolatie*/10 cm
rotswolisolatie
binnenspouwblad in baksteen
leembepleistering
natuurgips
natuurverf

DIKTES ISOLATIE

BOUWDEEL	DIKTE	MATERIAAL
DAKEN	30 cm	papiervlokken
BUITENMUREN	10 cm	rotswol
VLOEREN	9 cm	polystyreen

'zomerbox'; zonnewering met screens;
nachtventilatie met schouw-effect
Warm water: zonneboiler (320 liter) met 5 m²
collector
Elektriciteit: 100 % groene netstroom; apparaten
met hoogste energielabel; gedeelte verlichting
energiezuinig (spaarlampen en LED-lampen)
Ventilatie: mechanisch: balansventilatie (systeem D)
met aardwarmtewisselaar

WATER
Regenwatertank van 6.000 liter voor toiletten,
wasmachine en buitenkraantjes

ANDERE
Aandacht voor ecologisch tuinbeheer

* voldoet niet aan de criteria
voor een bio-ecologisch gebouw